

O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi

_____ hokimligi

maktabgacha va maktab ta'limi

_____ bo'limi

_____ maktabgacha va

maktab ta'limi bo'limi tasarrufidagi

_____ maktabgacha ta'lim tashkiloti

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

_____ ning

2026-yil Yozgi sog'lomlashtirish ishlarini tashkil etish bo'yicha

METODIK TAVSIYA

O‘zbekiston Respublikasi
Maktabgacha va maktab ta’limi
vazirining
2026-yil “26”-maydagi
185-son buyrug‘iga
TASDIQLOV

Maktabgacha ta’lim tashkilotlarida yozgi sog‘lomlashtirish ishlarini tashkil etish bo‘yicha

METODIK TAVSIYA

KIRISH

Maktabgacha yoshdagi bolalarning sog‘lomlashtirish ishlarini tashkil etishning jismoniy, ma’naviy, intellektual qobiliyatlarini shakllantirishda maktabgacha ta’lim tashkilotlarining roli muhim ahamiyatga ega bo‘lgan.

Yozgi davr bolalar uchun nafaqat dam olish, balki ularning sog‘ligini mustahkamlash, tabiat bilan yaqindan munosabat o‘rnatish, ekologik madaniyatni shakllantirish, yangi ko‘nikmalarni o‘rnatish va ijtimoiy munosabatlarni mustahkamlash uchun qulay imkoniyat yaratadi.

Shuning uchun ham yozgi sog‘lomlashtirish ishlarini to‘g‘ri tashkil etish maktabgacha ta’lim tashkilotlarining asosiy yo‘nalishlaridan biri hisoblanadi.

Ushbu metodik tavsiya maqsadli maktabgacha ta’lim tashkilotlarida yozgi davrni samarali tashkil etish uchun bolalarga qiziqarli va pedagogik jihatdan mazmunli faoliyat sharoitlarini yaratishga ega bo‘lgdek, ularning salomatligini mustahkamlashga qaratilgan yagona metodik tavsiya sifatida ko‘rilgan va shakllantirishga ko‘maklashishdir.

Unda yozgi sog‘lomlashtirish uchun olib boriladigan faoliyat turlari, mehnat va dam olish tartibi, ota-onalar bilan bog‘lanish usullari, sog‘lomlashtirish tadbirlari, ota-onalar ishtiroki, xavfsizlik texnikasi, o‘yin va mashqlar tashkil etish usullari va boshqalar muvaffaqiyatli jihatlar o‘z aksini topgan.

Metodik tavsiya O‘zbekiston Respublikasining “Maktabgacha ta’lim va tarbiya to‘g‘risida” 2020-yil 16-dekabrda O‘RQ-595-son, “Ta’lim to‘g‘risida” 2020-yil 16-dekabrda O‘RQ-637-son Qonunlari, O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar

Mahkamasining “Maktabgacha ta’lim va tarbiyaning davlat standartini tasdiqlash to‘g‘risida” 2020-yil 22-dekabrda 802-son, “Maktabgacha ta’lim tashkilotlari faoliyatini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to‘g‘risida” 2019-yil 13-

2019-yil 13-iyuldagi 391-son, “Davlat maktabgacha ta’lim tashkilotlarida sog‘lomlashtirish tizimini yanada takomillashtirish to‘g‘risida” 2019-yil 25-iyuldagi 396-son qarorlari, O‘zbekiston Respublikasi Maktabgacha ta’lim vazirligi va

Sog‘liqni saqlash vazirligining “Maktabgacha ta’lim tashkilotlarida bolalarning hayoti va sog‘lig‘ini muhofaza qilishni tashkil etish tartibi to‘g‘risidagi nizomni tasdiqlash haqida” 2018-yil 30-apreldagi 20/1, 10-qq/1-son qo‘shma qarorlariga

(O‘zbekiston Respublikasi Adliya vazirligi tomonidan 2018-yil 14-mayda ro‘yxatdan o‘tkazilgan, ro‘yxat raqami 3012), O‘zbekiston Respublikasi Sanitariya-epidemiologik osoyishtalik va jamoat salomatligi xizmatining

“O‘zbekiston Respublikasida maktabgacha ta’lim muassasalarining joylashuvi,

tuzilishi va tashkillashtirishga oid sanitariya-gigiyenik talablar” 2018-yil 27-apreldagi 0355-18-son qarori (O‘zbekiston Respublikasi Adliya vazirligi tomonidan 2018-yil 8-mayda hisobga olindi, hisob raqami 6-son), O‘zbekiston Respublikasi Bosh davlat sanitariya vrachining “O‘zbekiston Respublikasi Maktabgacha ta’lim tashkilotlarida tarbiyalanayotgan bolalarni xavfsiz va sifatli ovqatlanishini tashkil etilishiga oid gigiyenik talablar” 2021-yil 17-iyuldagi 0016-21-son qarori (O‘zbekiston Respublikasi Adliya vazirligi tomonidan 2021-yil 26-iyunda hisobga olindi, hisob raqami 30-son), O‘zbekiston Respublikasi Sog‘liqni saqlash vazirligi hamda Maktabgacha va maktab ta’limi vazirligining “Maktabgacha va umumiy o‘rta ta’lim tashkilotlarida tibbiy xizmatni takomillashtirish to‘g‘risida” 2024-yil 11-dekabrda qabul qilingan 18-son qarori va boshqa amaldagi mavjud me‘yoriy huquqiy hujjatlar asosida hamda sog‘lom turmush tarzini rag‘batlantirish dasturlari asosida ishlab chiqilgan bo‘lib, barcha yosh guruhidagi bolalar, ota-onalar hamda ota-onalar uchun qo‘llanma vazifasini o‘taydi.

Yozgi sog‘lomlashtirish ishlarini amalga oshirish orqali bolalarning immunitetini oshirish, ularga tabiiy ta’lim va parvarish qilish tuyg‘usini singdirish, jismoniy faollashtirish va ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirishga erishiladi.

Metodik tavsiya maktabgacha va maktab ta’limlariga yozgi davrda bolalar bilan ishlash jarayonida o‘zlarining kasbiy ko‘nikmalarini yanada rivojlantirish va sog‘lom turmush tarziga hissa qo‘shish maqsadida tayyorlangan. Undan samarali foydalanish uchun har bir bolaning yozgi sog‘lomlashtirish davrini mazmunli, xavfsiz va qiziqarli qilishga erishish mumkin.

I BOB. MAKTABGACHA VA MAKTAB TA’LIMIDA YOZGI SOG‘LOMLASHTIRISH ISHLARINING NAZARIY ASOSLARI

Yozgi sog‘lomlashtirish davrining mazmuni va ahamiyati

Maktabgacha va maktab ta’lim tashkilotlarida pedagoglar tomonidan bola (talaba)ning sog‘lom rivojlanishi va ularning jismoniy, ma’naviy, intellektual qobiliyatlarini shakllantirishda O‘zbekiston Respublikasining “Maktabgacha ta’lim va tarbiya to‘g‘risidagi” 2019-yil 16-dekabrda qabul qilingan Qonunida bir qator ustuvor vazifalar belgilab berildi.

Ushbu qonunda belgilangan vazifalar asosida maktabgacha yoshdagi bolalarni sog‘lom, jismoniy va intellektual rivojlanishlari uchun zarur shart-sharoitlar yaratib berilishi, ularda bilim va ko‘nikmalarni rivojlantirish, o‘quv yili davomida olgan bilimlarini mustahkamlash va barcha asosiy kompetensiyalarini shakllantirish (kommunikativ, ijtimoiy, shaxsiy, bilish va tanqidiy fikralash), sog‘lomlashtirish, chiniqtirishga qaratilgan tadbirlarni amalga oshirish ishlarini samarali tashkil etilishiga alohida e‘tibor qaratish zarur.

Ushbu davrda bolalar bilan o‘tkaziladigan barcha tadbirlarni yengillashtirish, qiziqarli va ko‘tarinki o‘tishini ta‘minlash, o‘yin jarayonini faollashtirish, turli ko‘ngilochar tadbirlar, kichik sayrlarni muntazam tashkillashtirish, ijodiy va amaliy

2.6. Sanitariya-gigiyena va xavfsizlik talablarini tashkil etish

Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida yozgi sog'lomlashtirish davrini samarali tashkil etishda sanitariya-gigiyena va xavfsizlik talablariga qat'iy rioya etish muhim ahamiyat kasb etadi.

Yozgi mavsumda havo haroratining yuqori bo'lishi, bolalarning ochiq havoda uzoq vaqt bo'lishi hamda jismoniy faolligining ortishi ularning sog'ligi va xavfsizligini doimiy nazorat qilishni talab etadi.

Shu sababli bolalar hayoti va sog'lig'ini muhofaza qilish va sog'lomlashtirish davridagi barcha faoliyatlarning ustuvor yo'nalishi hisoblanadi.

Yozgi sog'lomlashtirish davrida bolalarning ichimlik suvi rejasini o'g'ri tashkil etishga alohida e'tibor qaratiladi.

Bolalar sifatli va xavfsiz ichimlik suvi bilan muntazam ta'minlanishi, ichimlik suvi sanitariya-gigiyenik talablarga javob berishi hamda tartibda saqlanishi lozim.

Ayniqsa, issiq kunlarda bolalarning orqasida qizib ketish va ichimlik yetishmovchiligining oldini olish maqsadida ichimlik suvi ishtirokida muntazam nazorat qilinadi.

Tashkilot hududi, guruh xonalari, yuvonish xonalari, o'yin va sport maydonchalari sanitariya-gigiyena talablariga muvofiq ta'minlanishi zarur.

Kundalik nam tozalash ishlari, tekshirish tadbirlari hamda jihoz va inventarlarning sanitariya-higiyenik nazorat muntazam amalga oshiriladi.

Bolalar foydalanadigan o'yin va sport anjomlari va qum maydonchalari o'z vaqtida tozalanib, zarur holatda dezinfeksiya qilinishi lozim.

Ochiq maydonchalarda xavfsizligini ta'minlash maqsadida barcha jihozlarning sozlash va ta'mirlanishini ko'zdan o'tkazib, o'tkir yoki bolalar salomatligiga xavf tug'diruvchi buyumlar mavjudligi doimiy ravishda tekshirib boriladi.

O'yin va sport maydonchalari sanitariya me'yorlariga mos holda jihozlanib, bolalarning ta'minlanishiga mos xavfsiz muhit yaratilishi ta'minlanadi.

Yozgi davrda mahsulotlari sifati va xavfsizligini nazorat qilish muhim vazifalarni o'z ichiga oladi.

Bolalarga ta'minlanadigan taomlar "Yagona mavsumiy taomnoma" (yoz fasliga mos keladigan kunlik taomnoma) asosida tashkil etilib, oziq-ovqat mahsulotlari sifati, saqlanish sharoiti va tayyorlash texnologiyasiga qat'iy

muvofiq ravishda mahsulotlarni saqlash va foydalanish jarayonlari belgilangan sanitariya-gigiyena talablariga muvofiq olib boriladi.

Bolalarni quyoshning zararli ta'siridan himoya qilish maqsadida ochiq havodagi faoliyatlar asosan ertalabki va kechki salqin vaqtlarda tashkil etiladi.

Bolalarning bosh kiyimda bo'lishi, soyali maydonchalardan foydalanish, to'g'ridan-to'g'ri quyosh nurlari ostida uzoq vaqt qolishining oldini olish choralariga qat'iy amal qilinadi.

Shuningdek, maktabgacha ta'lim tashkilotida birinchi tibbiy yordam ko'rsatish uchun zarur bo'lgan dori vositalari va tibbiy buyumlarning mavjudligi, ularning yaroqlilik muddati hamda saqlash sharoiti muntazam nazorat qilinadi.

Favqulodda holatlarda bolalarga tezkor va sifatli birinchi tibbiy yordam ko'rsatish uchun barcha zarur sharoitlar yaratilishi lozim.

Bolalarni o'sishi va rivojlanish dinamikasi, sog'lomlashtirish tadbirlari olib borilishi va ularning samarasini reja asosida monitoring qilib boriladi.

Sanitariya-gigiyena va xavfsizlik talablariga to'liq amal qilinishi yozgi sog'lomlashtirish tadbirlarini xavfsiz va samarali tashkil etish, bolalar sog'lig'ini mustahkamlash hamda sog'lom rivojlanishini ta'minlashga xizmat qiladi.

Tibbiy ishlarni tashkil etilishi:

tibbiy xonani birinchi yordam uchun zarur dori vositalari bilan to'liq ta'minlash, taomnomalarni "Yagona mavsumiy taomnoma" asosida mavsumga mos tuzilishi, bolalarni sog'lomlashtirish va chiniqtirish tadbirlarini tashkil etilishiga rahbarlik qilish;

sog'lomlashtirish va chiniqtirish tadbirlarini o'tkazish uchun zarur sharoitlarni yaratish.

3.2. Ota-onalar bilan hamkorlik ishlari

Yozgi sog'lomlashtirish davrida ota-onalar bilan hamkorlikni samarali tashkil etish bolalarning sog'lom rivojlanishini ta'minlash, sog'lom turmush tarzi ko'nikmalarini shakllantirish hamda oila va maktabgacha ta'lim tashkiloti o'rtasidagi hamkorlikni mustahkamlashda muhim ahamiyatga ega bo'ladi. Shu sababli yozgi davrda ota-onalarni sog'lomlashtirish tadbirlariga jalb qilish, ular bilan muntazam pedagogik va targ'ibot ishlari olib boriladi.

Ota-onalar bilan hamkorlik ishlari bolalarning yozgi individual xususiyatlarini inobatga olgan holda tashkil etilib, oilada sog'lom turmush o'tkazish, bolalarning kun tartibiga rioya qilishi, to'g'ri ovqatlanish, jismoniy faolligi va chiniqtirish tadbirlarini davom ettirishga yo'naltiriladi.

Yozgi sog'lomlashtirish davrida ota-onalar bilan quyidagi shakllarda hamkorlik ishlari olib boriladi:

sog'lom turmush tarzini shakllantirish bo'yicha maslahat va tavsiyalar;

bolalarni chiniqtirish va sog'lom ovqatlanishga oid tavsiyaviy suhbatlar;

"Ochiq eshiklar kuni" tadbirlari o'tkazish;

ota-onalar va bolalar ijtimoiy sport o'yinlari hamda musobaqalarni o'tkazish;

sanitariya-gigiyena qoidalariga rioya bo'lish va mavsumiy kasallik choralariga oid targ'ibot ishlari;

yozgi davrda bolalarning to'g'ri ovqatlanishini tashkil etish bo'yicha tavsiyalar;

bolalarning barcha vaqtida jismoniy faolligi uchun tashkil etishga oid tavsiyalar va ko'rgazmali materiallar taqdim etish.

"Ochiq eshiklar kuni" tadbirlari orqali ota-onalar yozgi sog'lomlashtirish jarayonlarini samarali o'tkazish uchun o'z faoliyatlari hamda bolalar uchun yaratilgan sharoitlar bilan taqind o'tkazish imkoniyatiga ega bo'ladilar.

Sport programmasi o'z ichiga olgan oilaviy musobaqalar esa ota-onalar va bolalar o'rtasidagi ijobiy munosabatlarni mustahkamlash, sog'lom turmush tarzini targ'ib qilish uchun muhim faollikni rag'batlantirishga xizmat qiladi.

Yozgi davrda ota-onalarga bolalarni yozgi davrda quyosh, havo va suv yordamida chiniqtirish, ichimlik rejimiga rioya qilish, mavsumiy kasalliklarning oldini olish hamda mavfsizlik qoidalariga amal qilish yuzasidan tavsiyalar berib borilishi lozim.

Oila va maktabgacha ta'lim tashkiloti o'rtasidagi samarali hamkorlik bolalarning sog'lom rivojlanishi, emotsional barqarorligi va yozgi sog'lomlashtirish tadbirlarining samaradorligini oshirishda muhim omil hisoblanadi.

Zokirjon Admin bilan
+99891-328-88-38 nomerga telegramdan
yoʻzishingiz yoki telegramdan jek567 izlab
telegramdan yoʻzishingiz soʻraladi.

Telegramda murojaatingizga oʻz vaqtida
javob beriladi.

MTT hamshirasining yoz davri metodik
tavsiyasini toʻliq holda olish uchun
telegramdan yoʻzing.

Telegram kanalimiz:
@maktabgacha_tt

Toʻlov uchun: HUMO 9860230104973329

Plastik egasi Nabiyev Zokirjon

DIQQAT!!!

Bu hujjatni hech kimga tarqatmaslik
sharti bilan olishingiz mumkin.

Sizga bu OMONAT qilib beriladi.

Toʻliq holda olganingizdan soʻng:

Faqat oʻzingiz uchun foydalaning.

Hech kimga bermang hattoki eng yaqin
insoningizga ham.

Internet veb-saytlarga joylamang.

Telegram orqali kanal va gruppalarga
tarqatmang.

OMONATGA HIYONAT
QILMANG.

ONLINE KOMPYUTER XIZMATLARI

O‘zbek va rus bog‘chalari uchun
Buyutrma asosida

MTT direktori, direktor o‘rinbosari, MTT psixologi, defektologi, musiqa rahbari, jismoniy tarbiya yo‘riqchisi, MTT hamshirasi, XIBDO‘ va tarbiyachilar uchun:

testlar, to‘garaklar, bayram tadbir senariylari, ochiq faoliyat ishlanmalar va slaydlar (taqdimotlar), refetarlar, mustaqil ishlar, ko‘rgazma va tarqatmalar, faxriy yorliq, diplom, tashakkurnomalar va boshqa hujjatlarni tayyorlab beramiz.

Tel:91669-34-74 Telegramdan: @talimxizmatlar izlab toping.

Подготавливаем для директора МТТ, заместителя директора, психолога МТТ, дефектолога, музыкального руководителя, инструктора по физической культуре, медсестры МТТ, ХИБДО и воспитателей:

тесты, кружки, сценарии праздничных мероприятий, разработки открытых занятий и слайды (презентации), рефераты, самостоятельные работы, выставки и раздаточные материалы, почётные грамоты, дипломы, благодарственные письма и другие документы.

Тел: 91669-34-74 Telegram: @talimxizmatlar (найдите по поиску)